

1. (a) Enligt definitionen av betingad sannolikhet är $P(A \cap B) = P(B|A)P(A) = 0.1 \cdot 0.3 = 0.03$. Vi använder nu additionssatsen för två händelser och får $P(B) = P(A \cup B) + P(A \cap B) - P(A) = 0.5 + 0.03 - 0.3 = 0.23$.
- (b) Vi har $E(Y) = E(X + Y) - E(X) = 2$ och eftersom $V(X + Y) = V(X) + V(Y) + 2C(X, Y)$ så är $V(Y) = V(X + Y) - V(X) - 2C(X, Y) = 4 - 2 - 1 = 1$. Alltså är $Y \sim N(2, 1)$ och vi har

$$P(Y > 1) = 1 - \Phi\left(\frac{1-2}{1}\right) = 1 - \Phi(-1) = 0.8413.$$

2. (a) Vi har

$$\begin{aligned} \int_0^{10} \int_0^5 (10-x)(5-y) dy dx &= \int_0^{10} (10-x) \left[5y - \frac{y^2}{2} \right]_0^5 dx \\ &= \frac{25}{2} \int_0^{10} (10-x) dx = \frac{25}{2} \left[10x - \frac{x^2}{2} \right]_0^{10} = 625. \end{aligned}$$

Alltså är $C = 625$.

- (b) Vi har $f_{X|y}(x) = f(x, y)/f_Y(y)$ och vi måste alltså först beräkna $f_Y(y)$:

$$f_Y(y) = \frac{1}{625} \int_0^{10} (10-x)(5-y) dx = \frac{5-y}{625} \left[10x - \frac{x^2}{2} \right]_0^{10} = \frac{(5-y)50}{625} = \frac{2(5-y)}{25}.$$

Alltså är

$$f_{X|y}(x) = \frac{f(x, y)}{f_Y(y)} = \frac{(10-x)(5-y)}{625} \frac{25}{2(5-y)} = \frac{(10-x)}{50}.$$

- (c) X och Y är oberoende om $f_{X|y}(x) = f_X(x)$. Vi har

$$f_X(x) = \frac{1}{625} \int_0^5 (10-x)(5-y) dy = \frac{10-x}{625} \left[5y - \frac{y^2}{2} \right]_0^5 = \frac{(10-x)}{625} \frac{25}{2} = \frac{10-x}{50}$$

och alltså är X och Y oberoende.

3. (a) Vi antar att temperaturen är normalfördelad, $T_i \sim N(\mu, \sigma^2)$, och vill testa $H_0 : \mu = 20$ mot $H_1 : \mu < 20$. Vi gör detta på signifikansnivå $\alpha = 0.05$. Vi har stickprovsmedelvärde $\bar{t} = 19.7250$ och stickprovsvarians $s^2 = 0.5166$. Vi beräknar ett ensidigt konfidensintervall för μ enligt:

$$I_\mu = \left(-\infty, \bar{t} + t_\alpha(9) \frac{s}{\sqrt{10}} \right) = (-\infty, 20.1417).$$

Eftersom 20 ligger i intervallet så kan vi inte förkasta H_0 .

- (b) Med $T \sim N(21.5, 2^2)$ har vi

$$\begin{aligned} P(18 \leq T \leq 26) &= \Phi\left(\frac{26-21.5}{2}\right) - \Phi\left(\frac{18-21.5}{2}\right) = \Phi(2.25) - \Phi(-1.75) \\ &= \Phi(2.25) - (1 - \Phi(1.75)) = 0.9878 - (1 - .9599) = 0.9477. \end{aligned}$$

Den sökta sannolikheten är alltså $1 - 0.9477 = 0.0523$.

4. (a) Låt M vara medianen i fördelningen, vi vill testa $H_0 : M = 20$ mot $H_1 : M < 20$. Vi gör detta på signifikansnivå $\alpha = 0.05$. Vi har $Q_+ = \{\text{antal värden över } M\} = 3$. Om H_0 är sann är $Q_+ \sim \text{Bin}(10, 0.5)$ och vi beräknar p -värdet för testet som

$$\begin{aligned} p &= \mathbf{P}(Q_+ \leq 3 | H_0) = p(0) + p(1) + p(2) + p(3) \\ &= \binom{10}{0} \left(\frac{1}{2}\right)^0 \left(\frac{1}{2}\right)^{10} + \binom{10}{1} \left(\frac{1}{2}\right)^1 \left(\frac{1}{2}\right)^9 + \binom{10}{2} \left(\frac{1}{2}\right)^2 \left(\frac{1}{2}\right)^8 + \binom{10}{3} \left(\frac{1}{2}\right)^3 \left(\frac{1}{2}\right)^7 \\ &= \frac{1}{2^{10}} \left(\binom{10}{0} + \binom{10}{1} + \binom{10}{2} + \binom{10}{3} \right) = \frac{1}{2^{10}} (1 + 10 + 45 + 120) = \frac{176}{1024} = 0.1719. \end{aligned}$$

Eftersom $p > 0.05$ kan vi inte förkasta H_0 .

- (b) Vi bör använda ett teckentest eller något annat icke-parametriskt test ifall antagandet om normalfördelning inte stämmer.
- (c) Testets styrka ges av sannolikheten att inte utföra ett fel av typ 2, dvs styrkan är $1 - \beta$ där $\beta = \mathbf{P}(\text{Förkasta ej } H_0 | H_1 \text{ sann})$.
5. (a) Det är rimligt att anta att födelsedagarna hos de olika spelarna är oberoende av varandra, och vi har därför att $X \sim \text{Bin}(n, p)$, där $n = 23$ och $p = 0.5$ om relativ ålderseffekt inte finns.
- (b) Bland spelarna är 15 personer födda under de sex första månaderna. Eftersom vi i detta fall har en observation $x = 15$ av en binomialfördelning ges log-likelihood funktionen av

$$l(p) = \log f(x) = \log \left(\binom{n}{x} p^x (1-p)^{n-x} \right) = \log \binom{n}{x} + x \log(p) + (n-x) \log(1-p)$$

Vi deriverar $l(p)$ med avseende på p och sätter derivatan till noll:

$$0 = \frac{x}{p} - \frac{n-x}{1-p} \Rightarrow \frac{n-x}{1-p} = \frac{x}{p} \Rightarrow p(n-x) = x(1-p) \Rightarrow pn = x \Rightarrow p = \frac{x}{n}$$

Vi sätter in $x = 15$, $n = 23$ och får $p^* = 15/23 = 0.6522$.

- (c) Vi har

$$\begin{aligned} \mathbf{E}(p^*) &= \mathbf{E}\left(\frac{x}{n}\right) = \frac{\mathbf{E}(x)}{n} = \frac{np}{n} = p \\ \mathbf{V}(p^*) &= \mathbf{V}\left(\frac{x}{n}\right) = \frac{\mathbf{V}(x)}{n^2} = \frac{np(1-p)}{n^2} = \frac{p(1-p)}{n} \end{aligned}$$

- (d) Vi vill testa $H_0 : p = 0.5$ mot $H_1 : p > 0.5$. Vi använder normalapproximation och beräknar teststorheten $T = (p^* - p_0) / \sqrt{p_0(1-p_0)/n} = (15/23 - 0.5) / \sqrt{0.5^2/23} = 1.4596$. p -värdet för testet blir $1 - \Phi(1.4596) = 0.0722$. Eftersom $p < \alpha$ kan vi förkasta H_0 . Det verkar finnas en relativ ålderseffekt. Om vi använder direktmetoden och beräknar p -värdet för testet utan att använda normalapproximation får vi 0.0466 och kan då alltså också förkasta H_0 med $\alpha = 0.05$.
6. (a) Vi har ett faktorförsök med tvåsidig indelning, och ansätter modellen

$$y_{ijk} = \mu + \alpha_i + \beta_j + (\alpha\beta)_{ij} + \varepsilon_{ijk},$$

där $\varepsilon_{ijk} \sim \mathbf{N}(0, \sigma^2)$, $i = 1$ om Faktor A har låg nivå, och $i = 2$ annars, $j = 1$ om Faktor B har låg nivå och $j = 2$ annars. Slutligen är $k = 1, 2, 3$.

- (b) Vi börjar med att beräkna de olika medelvärdena som behövs för att beräkna tabellen: $\bar{y}_{11} = 1.9233, \bar{y}_{12} = 5.1567, \bar{y}_{21} = 3.8067, \bar{y}_{22} = 8.1800, \bar{y} = 4.7667$, samt

$$\bar{y}_{.1} = (\bar{y}_{11} + \bar{y}_{21})/2 = 2.8650,$$

$$\bar{y}_{.2} = (\bar{y}_{12} + \bar{y}_{22})/2 = 6.6683,$$

$$\bar{y}_{1.} = (\bar{y}_{11} + \bar{y}_{12})/2 = 3.5400,$$

$$\bar{y}_{2.} = (\bar{y}_{21} + \bar{y}_{22})/2 = 4.4817.$$

Vi kan använda dessa för att beräkna följande kvadratsummor

$$SS_A = 6 \left((\bar{y}_{1.} - \bar{y})^2 + (\bar{y}_{2.} - \bar{y})^2 \right) = 18.056,$$

$$SS_B = 6 \left((\bar{y}_{.1} - \bar{y})^2 + (\bar{y}_{.2} - \bar{y})^2 \right) = 43.3960,$$

$$SS_{Tot} = \sum_{ijk} (y_{ijk} - \bar{y})^2 = \sum_{ijk} y_{ijk}^2 - 12\bar{y}^2 = 66.8353.$$

Vi behöver också SS_E och för att beräkna den beräknar vi först stickprovsvariansen för vardera av de fyra faktornivåerna: $s_{11}^2 = 1.1874, s_{12}^2 = 0.0729, s_{21}^2 = 0.1369, s_{22}^2 = 0.8067$. Vi kan nu beräkna

$$SS_E = 2(s_{11}^2 + s_{12}^2 + s_{21}^2 + s_{22}^2) = 4.4080.$$

Slutligen är $SS_{AB} = SS_{Tot} - SS_E - SS_A - SS_B = 0.9747$.

- (c) Baserat på kvadratsummorna ovan kan vi nu fylla i alla fält i variansanalystabellen och får

Variation	Kvadratsumma	Frihetsgrader	Medelkvadrat	Teststorhet
Faktor A	18.056	1	9.5156	32.770
Faktor B	43.396	1	43.396	78.758
Faktor AB	0.9747	1	9.5156	1.7690
Residual	4.4080	8	0.5510	
Total	66.8353	11		

- (d) Det kritiska värdet för teststorheten är $F_{0.05}(1, 8) = 5.31$. Eftersom $F = 1.769 < 5.31$ kan vi inte förkasta H_0 , och vi har alltså ingen samspelseffekt.
- (e) Det kritiska värdet för teststorheterna är också här $F_{0.05}(1, 8) = 5.31$. Eftersom teststorheterna för båda faktorerna (32.77 och 78.758) är större än 5.31 är båda effekterna signifikanta.